

Anti-pestbeleid

Onderdeel van concept Veiligheidsbeleid 2024-2025

<i>documentennaam</i>	Anti-pestprotocol	<i>datum medewerkers</i> (ter informatie en feedback)	19-03-2024
<i>domein</i>	Veiligheid	<i>datum SL</i> (vaststelling)	26-03-2024
<i>auteur(s)</i>	CH	<i>datum MR</i> (ter informatie en instemming)	09-04-2024
<i>status</i>	vastgesteld		

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Pesten.....	2
2.1 Definitie (online) pesten.....	2
2.2 Signalering pestgedrag en rollen.....	3
2.2.1 Aanspreekpunt pesten en coördinatie anti-pestbeleid	3
2.2.2 Monitoring pestindicator.....	3
3. Preventie.....	3
4. Pestprotocol	5
4.1 Bij vermoeden van pesten of een eerste signalering	5
4.2 Vervolgtraject bij aanhoudend pestgedrag	6
Bijlagen	7
<i>Bijlage 1: Actueel beeld pestindicator OSG De Hogeberg.....</i>	7
<i>Bijlage 2 – Handleiding gesprek mentor-gepeste.....</i>	8
<i>Bijlage 3 – Handleiding gesprek mentor – pester .....</i>	9
<i>Bijlage 4 – Stroomschema pestprotocol .....</i>	10

1. Inleiding

Wij willen dat al onze leerlingen zich geaccepteerd en veilig voelen op onze school. Pesten wordt dus niet getolereerd. Pestgedrag kan zich voordoen in verschillende vormen: uitschelden, buitensluiten, belachelijk maken (rechtstreeks, achter de rug om of via sociale media), vernielen van eigendommen of fysieke mishandeling zoals slaan of schoppen. Pesten brengt schade toe aan de betrokkenen: aan het slachtoffer, maar ook aan de medeleerlingen, de ouders en de medewerkers van de school.

Een goed anti-pestbeleid waar consequent uitvoering aan wordt gegeven, vergroot het gevoel van veiligheid van leerlingen in school. Pas als een leerling zich veilig voelt, kan er optimaal geleerd worden. Wij vinden het daarom belangrijk om een veilig schoolklimaat te creëren, waar pesten wordt voorkomen of direct wordt gestopt door ingrijpen van medewerkers en omstanders. In dit anti-pestbeleid wordt aangegeven hoe wij pesten helpen voorkomen en staat de procedure beschreven die wij volgen als pesten toch wordt vermoed of gesignaleerd.

2. Pesten

2.1 Definitie (online) pesten

Er is sprake van **pesten** wanneer iemand herhaaldelijk of een lange tijd schade ondervindt door bewust handelen van een of meerdere leerlingen. Pesten heeft drie kenmerken:

- Het is intentioneel
- Het vindt herhaaldelijk en over een langere periode plaats
- Er is een machtsverschil tussen dader en slachtoffer.

Veel pestgedrag tussen leerlingen speelt zich online af op sociale media en internet. Bij **online pesten** oftewel cyberpesten gaat het om onder meer buitensluiten op sociale media, bedreigen, afpersen, nep-accounts maken, het verspreiden van ongewenst beeldmateriaal en shame-sexting.

Bij online pesten zijn de effecten merkbaar tot in het klaslokaal ook al speelt het pesten zich buiten school af. (Bron: School & Veiligheid).

Pesten is iets anders dan plagen. **Plagen** gebeurt over en weer en is vaak een teken van genegenheid. Plagen stopt als je aangeeft dat je er genoeg van hebt. Als je het nog lastig vindt om dit zelf aan te geven, dan kun je de hulp inschakelen van de mentor of een andere docent om dit bespreekbaar te maken. De mentoren en docenten vormen samen namelijk de spil in de begeleiding bij plaaggedrag. Zij bepalen met de leerlingen de sfeer in de klas. Als de sfeer verslechtert en plagen niet tijdig stopt, dan kan plagen alsnog overgaan in pesten.

2.2 Signalering pestgedrag en rollen

Medewerkers en leerlingen zijn samen verantwoordelijk voor de signalering van pestgedrag en een goede uitvoering van het pestprotocol. De mentoren, leerlingcoördinatoren en respectfunctionarissen spelen een grote rol in het voorkomen en stoppen van pestgedrag.

2.2.1 Aanspreekpunt pesten en coördinatie anti-pestbeleid

De mentor is eerste aanspreekpunt bij (vermoeden van) pesten voor leerlingen, ouders en medewerkers. De respectfunctionaris is eerste aanspreekpunt voor mentoren bij (vermoeden van) pesten en geeft gevraagd en ongevraagd advies met betrekking tot de uitvoering van het anti-pestbeleid.

De respectfunctionaris coördineert en controleert de uitvoering van het anti-pestbeleid, informeert de schoolleiding bij aanhoudend pestgedrag (stap 3 van stappenplan bij pesten), evalueert jaarlijks de uitvoering van het anti-pestbeleid en adviseert de schoolleiding gevraagd en ongevraagd over mogelijke verbeteringen in het anti-pestbeleid. Daarnaast organiseert de respectfunctionaris in overleg met de teamleiders jaarlijks één of meerdere activiteiten om kennis met betrekking tot het anti-pestbeleid van school te bevorderen bij de medewerkers. De respectfunctionarissen van OSG De Hogeberg zijn:

- Mevr. Heidi van Laarhoven (osg_lah@dehogberg.nl)
- Dhr. Nico Kremer (osg_kre@dehogberg.nl)

2.2.2 Monitoring pestindicator

Wij monitoren de veiligheidsbeleving van onze leerlingen jaarlijks met de standaardlijst Tevredenheid Leerlingen van *Kwaliteitsscholen*. Dit geeft ons een actueel en representatief beeld van de pestindicator, zoals te zien in bijlage 1. Een dalende trend in de veiligheidsbeleving met betrekking tot pesten is direct aanleiding om leerlingen, ouders en medewerkers verder te bevragen op de mogelijke oorzaken en waar mogelijk het anti-pestbeleid aan te passen.

3. Preventie

Een prettige en veilige schooltijd start voor alle leerjaren al bij de kennismaking in de eerste vier weken (de *Gouden Weken*) van het schooljaar. In de eerste mentorlessen wordt aandacht besteed aan groepsvorming, sociale vaardigheid en -weerbaarheid en er worden elk schooljaar per mentorgroep duidelijke gedragsregels met elkaar afgesproken met betrekking tot veilige en acceptabele omgangsvormen. Deze gedragsregels worden positief geformuleerd en schriftelijk vastgelegd en de naleving wordt geregeld in de mentorles gecheckt en besproken. In de twee weken na de kerstvakantie (de *Zilveren Weken*) worden de afspraken geevalueerd, waar nodig bijgesteld en wordt aandacht gegeven aan wat goed gaat. Na de meivakantie (de *Bronzen*

Weken) wordt er samen teruggekeken en afgesproken wat meegenomen moet worden naar het volgende schooljaar.

Naast de klasspecifieke gedragsregels hanteren wij in de hele school de vijf gedragsregels:

- Respecteer elkaar
- Respecteer je omgeving
- Respecteer werksfeer en werkrust
- Respecteer gemaakte afspraken
- Respecteer je gezondheid

Onze mentoren en vakdocenten zijn zich bewust van hun invloed op het voorkomen van pesten en dragen actief bij aan een veilig schoolklimaat. Onderstaande wetenschappelijk onderbouwde tips van [Stichting School en Veiligheid](#) geven hierbij richting:

- Neem de tijd voor groepsvorming en leer elkaar kennen
- Creëer een warme band met je leerlingen
- Stel een positieve groepsnorm, leef deze voor en zorg dat je deze bewaakt
- Houd de dynamiek van de groep continu in de gaten
- Houd goed contact met ouders/verzorgers

Leerlingen in leerjaar 1 volgen aanvullend op het mentorprogramma het gehele schooljaar wekelijkse trainingen in sociale vaardigheid en -weerbaarheid tijdens de begeleidingslessen met organisatie Skills for Life. Ook bezoeken zij de interactieve voorstelling Like (Playback), een jongerenvoorstelling over groepsdruk, buitengesloten worden, pesten en de invloed van sociale media hierop.

In leerjaar 2 volgt de voorstelling Shame on you (Playback) of Like ME (KikiD), een jongerenvoorstelling over de invloed die (online) shaming heeft op het leven van jongeren.

Voor goede informatie voor leerlingen over pesten en hoe het te stoppen adviseren wij de website pestweb.nl.

4. Pestprotocol

Stroomschema in bijlage 4

4.1 Bij vermoeden van pesten of een eerste signalering

- a. Signaleren van pestgedrag kan lastig zijn. Daarom is praten over (een vermoeden van) pesten belangrijk. Een leerling die zich gepest voelt kan zich melden bij de mentor, maar ook bezorgde medeleerlingen, medewerkers of ouders kunnen hun vermoeden van pestgedrag uitspreken.
- b. De mentor gaat het gesprek aan met de leerling die zich gepest voelt. De leerling bepaalt in dit gesprek zelf wat hij/zij/hen wel of niet wil vertellen en bepaalt of de mentor hier iets mee mag doen. De mentor checkt dit actief bij de leerling. In bijlage 2 staat een handleiding voor mentoren om tijdens dit eerste gesprek de feiten boven tafel te krijgen en de gepeste leerling te adviseren in de mogelijke (gezamenlijke) aanpak van het pestgedrag.
- c. Met toestemming van de leerling organiseert de mentor een gesprek tussen betrokken leerlingen. Doel van het gesprek is de situatie te verhelderen en te komen tot afspraken om de situatie te verhelpen. Besproken wordt dat een voortzetting van het gedrag zal worden opgevat als pesten en dat dit zal leiden tot een maatregel (stopgesprek).
- d. Van de gemaakte afspraken in het stopgesprek wordt een notitie gemaakt in het logboek van Magister. Ouders van gepeste en pester worden geïnformeerd. De respectfunctionaris wordt geïnformeerd en volgt het proces vanaf nu via het leerlingvolgsysteem.
- e. De mentor van de gepeste controleert de gemaakte afspraken en vraagt nog minimaal 3x (na 1 maand, 2 maanden, 3 maanden) actief na bij de melder of het pestgedrag daadwerkelijk is gestopt. De actuele stand van zaken wordt steeds geregistreerd in Magister. De respectfunctionaris onderneemt actie als het stappenplan niet volledig uitgevoerd wordt.
- f. Als de mentor of respectcoördinator oordeelt dat bovenstaande niet afdoende is, wordt er een vervolgtraject ingezet.

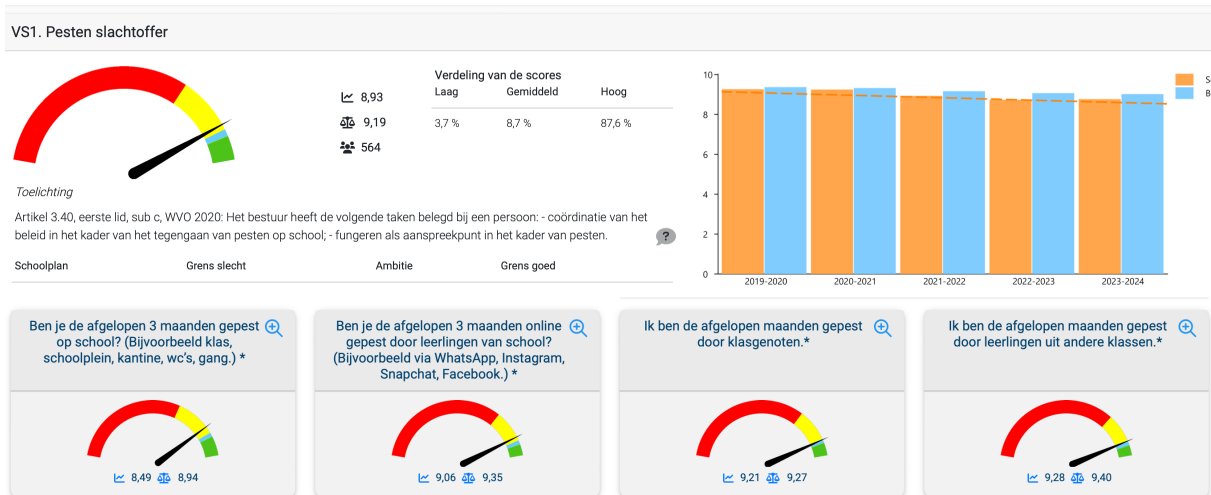
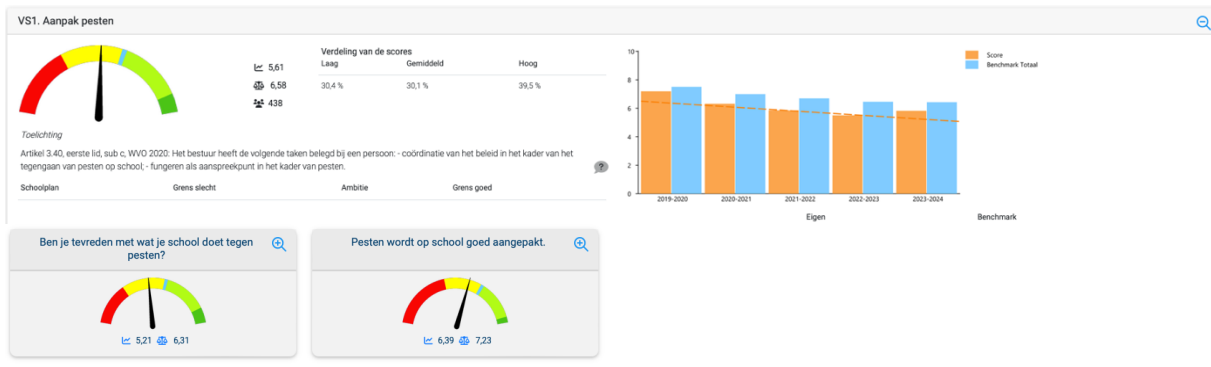
De aanpak bij **online pesten** vereist dezelfde stappen als bij ander pestgedrag, maar wordt soms bemoeilijkt omdat de pester anoniem blijft en het pesten vooral buiten schooltijd plaatsvindt. Een melding van online pesten vraagt ook extra snelheid in handelen. Een pestsituatie mag dus niet 'over het weekend getild' worden, omdat de schade snel kan oplopen. Belangrijk bij online pesten is om snel externe hulpverleners als politie, GGD of jongerenwerk in te schakelen. Binnen school is zijn de leerlingcoördinatoren eerste aanspreekpunt bij online pesten, zij schakelen zo snel mogelijk externe hulpverleners in. Meer informatie over het stoppen van online pesten is te vinden via [Kenniscentrum Online Pesten](#)

4.2 Vervolgtraject bij aanhoudend pestgedrag

- a. De gepeste leerling of een bezorgde medeleerling, ouder of medewerker meldt zich bij de mentor van de gepeste leerling.
- b. De mentor noteert exact wat er gebeurd is, verifieert de melding en seint de respectfunctionaris en leerlingcoördinator in.
- c. Mentor en leerlingcoördinator bepalen samen de passende maatregel in relatie tot het pestgedrag.
- d. De leerlingcoördinator houdt een disciplinair gesprek met de pester. Hierin wordt de pester geconfronteerd met het vertoonde gedrag, wordt de opgelegde maatregel medegedeeld en worden de in dit document genoemde stappen in het vervolgtraject besproken bij verdere herhaling. Ouders van de pester, respectfunctionaris en teamleider worden geïnformeerd.
- e. De leerlingcoördinator noteert de maatregel en vervolgfafspraken in Magister en geeft (rekening houdend met de privacywetgeving) een mondelinge terugkoppeling m.b.t. de getroffen maatregel aan de gepeste leerling en ouders.
- f. Medewerkers in de nabijheid van de gepeste leerling worden door de leerlingcoördinator geïnformeerd en gevraagd om extra op te letten (zowel in de lessen als in de lesvrije momenten).
- g. De mentor vraagt minimaal 3x (na 1 maand, 2 maanden, 3 maanden) actief na bij de melder van het pestgedrag of het pestgedrag daadwerkelijk is gestopt. De stand van zaken wordt geregistreerd in Magister. De respectfunctionaris onderneemt actie als het stappenplan niet volledig uitgevoerd wordt.
- h. De respectfunctionaris voert, binnen een maand na het disciplinaire gesprek met de leerlingcoördinator, minimaal 1 gesprek met de pester. Hierin wordt gevraagd wat de persoonlijke aanleiding is van het vertoonde pestgedrag en wordt gevraagd of de pester zelf ondersteuning of begeleiding nodig heeft om in het vervolg ander gedrag te vertonen. Het gesprek wordt afgesloten met een aantal afspraken. Deze afspraken worden genoteerd in het logboek van Magister.
- i. Bij herhaling van pestgedrag voert de leerlingcoördinator nogmaals een disciplinair gesprek met de leerling. Er wordt een zwaardere maatregel ingezet en ouders worden op school uitgenodigd voor een gesprek. In dit gesprek wordt aangegeven dat leerling wordt besproken in het Intern Zorgoverleg
- j. De pester wordt besproken in het Intern Zorgoverleg met als doel doorverwijzing naar intensievere begeleiding.
- k. Intensievere (externe) begeleiding wordt opgestart, de respectfunctionaris bewaakt de voortgang via het leerlingvolgsysteem en informeert de directeur.

Bijlagen

Bijlage 1: Actueel beeld pestindicator OSG De Hogeberg

Bijlage 2 – Handleiding gesprek mentor-gepeste

Eerste gesprek tussen mentor en gepeste leerling

Doel van het eerste gesprek is de feiten boven tafel te krijgen aan de hand van vragen betreffende:

- Wat is er gebeurd?
- Wie speelde/speelden hierin een rol?
- Waar speelde het zich af?
- Wanneer gebeurde het?
- Kan iemand het gezien/gehoord hebben?
- Mag deze persoon hierover bevraagd worden?
- Hoe lang speelt het al en hoe vaak?
- Weten je ouders ervan?
- Wat heb je zelf tot nu toe gedaan om het pesten te laten stoppen?
- Zijn er leerlingen die het voor je opnemen?

Adviseer de leerling om een logboek bij te gaan houden. Adviseer de leerling om bij online pesten screenshots te maken en zo bewijsmateriaal te verzamelen.

Vraag de leerling expliciet of hij/zij/hen alleen het verhaal kwijt wil of dat jij als mentor al actie mag ondernemen. Een eerste actie kan zijn: een gesprek organiseren tussen de leerling en de genoemde pester. Een eerste actie kan ook zijn: een gesprek voeren met de pester (zie bijlage 2 voor handvatten).

Bespreek vervolgens met de leerling wat hij/zij/hen zelf kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Hierbij is van belang:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal gebruikt hij/zij/hen hierbij?
- Hoe gaat de leerling om met zijn/haar/diens gevoelens en hoe uit hij/zij/hen deze?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste leerlingen lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Besteed hier aandacht aan. Op de site pestweb.nl staan tips en handvatten voor leerlingen hoe zij om kunnen gaan met pestgedrag en welke stappen zij kunnen ondernemen om pesten te stoppen.

Bijlage 3 – Handleiding gesprek mentor – pester

Eerste gesprek tussen mentor en pester

Doel van het eerste gesprek is confronteren en het probleem oplossen.

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan.
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen. (Wat is er volgens jou gebeurd? Weet je waarom het gebeurd is?)
- Inlevingsvermogen stimuleren. (Wat voelde je? Hoe denk je dat de ander zich voelde?)
- Alternatief gedrag stimuleren (Zou je ook een andere manier kunnen verzinnen? Wat is ervoor nodig om dit gedrag te stoppen?)

Confronteren is niet hetzelfde als kritiek geven. Het gaat erom een spiegel voor te houden met betrekking tot het gedrag. Het gedrag wat waarneembaar is wordt verwoord en besproken zonder er een waardeoordeel aan te geven.

Als de gepeste leerling toestemming heeft gegeven, kan een vervolgesprek ingepland worden met de mentor en beide leerlingen.

Bijlage 4 – Stroomschema pestprotocol

